

ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SEBEN İZZET BAYSAL MESLEK YÜKSEKOKULU SOSYAL HİZMET VE
DANIŞMANLIK BÖLÜMÜ SOSYAL HİZMETLER PROGRAMI
DERS İÇERİKLERİ

1. SINIF GÜZ YARIYILI (I. YARIYIL)

DERS ADI	Te	Uy	Kre di	D.Saa ti	Z/M/S	AKTS	DERS İÇERİKLERİ
TÜRK DİLİ I	2	0	2	2	Z	2	İBUZEM' de kayıtlı.
ATATÜRK İLKELERİ VE İNK. TARİHİ I	2	0	2	2	Z	2	İBUZEM' de kayıtlı.
YABANCI DİL I	2	0	2	2	Z	2	İBUZEM' de kayıtlı.
HUKUKA GİRİŞ	3	0	3	3	Z	3	Hukukun temel kavramları, anlamı ve önemi: Toplumsal yaşamı düzenleyen kurallar, hukukun kaynakları, hukuk dalları ve içerikleri, kanunların uygulanması, yorumlanması ve mahkemeler. Hukukun sosyal hizmet yönünden anlam ve önemi.
PSİKOLOJİYE GİRİŞ	3	0	3	3	Z	4	Teorik ve kavramsal bilgi ağırlıklı olan bu derste, öğrencilere psikolojinin tarihsel gelişimi ve psikoloji kuramları ile ilgili genel bilgiler vermek amaçlanır. Bu ders, insan gelişimini ve psikolojisini tanımak ve değerlendirebilmek için bölümdeki diğer dersler için temel niteliğinde olmaktadır.
SOSYAL PSİKOLOJİ I	3	0	3	3	Z	3	Sosyal Psikoloji I dersinin genel amacı, insan davranışını anlamak adına sosyal psikoloji alanında yapılan araştırmaların öğrencilere aktarılmasını içermektedir. Bu ders bir yıllık bir dersin ilk yarısını oluşturduğundan bir giriş dersi konumundadır. Dolayısıyla alanın gelişimi, tanımlar, sosyal etki ve tutumlar gibi temel konular, kavramlar ve kuramlar, araştırma yöntemleri hakkında genel bilgi vermek amacını taşımaktadır.
SOSYAL HİZMETE GİRİŞ	4	0	4	4	M	4	Sosyal hizmetin tanımı, temel kavram ve unsurları. Sosyal hizmet felsefesi, değerleri, etiği, süreç ve yaklaşımları. Dünyada ve Türkiye'de profesyonel sosyal hizmetin gelişimi. Profesyonel sosyal hizmetin uygulama alanları ve işlevsel özelliği; sosyal hizmet çalışanlarının rol ve fonksiyonları ve mesleki kimliği.
SOSYOLOJİYE GİRİŞ	3	0	3	3	Z	4	Sosyolojinin temel ilke, kavram ve kuramları. Sosyal yapı ve özellikleri. Sosyal tabakalaşma, sosyal ilişkiler, sosyal değişme. Sosyoloji ve sosyal hizmet ilişkisi.
SOSYAL HİZMET ORTAMLARINDA İNCELEME	1	2	3	3	M	3	Öğrencilerin sosyal hizmet kuruluşlarını ve sosyal hizmetin uygulama ortamlarını ziyaret ederek incelemesi ve bilgi alması. Teorik bilginin yanı sıra uygulama alanlarının gözlemlenmesi.
SEÇMELİ DERS 1	2	0	2	2	S	3	*
TOPLAM	25	2	27	27		30	
ENGELLİLİK VE SOSYAL HİZMET	2	0	2	2	S	3	Engelliliğe ilişkin kavramsal çerçeve, engellilik sınıflandırması, engelliliğe yönelik sosyal hizmet müdahalesi, engelliliğe yönelik çağdaş hizmet modelleri, engelliler ve devlet politikası, engellilere yönelik toplumsal tutumlar.
YOKSULLUK VE SOSYAL HİZMET	2	0	2	2	S	3	Dünyada ve Türkiye'de yoksulluk sorunu ve nedenleri. Yoksulluk sorununu belirleyen mikro, mezo ve makro değişkenler. Yoksulluk sorunundan etkilenen nüfus grupları. Yoksullukla mücadelenin ulusal ve uluslararası görünümü. Yoksullukla mücadelede sosyal yardım ve sosyal hizmetlerin yeri ve önemi. Yoksullukla mücadelede Dünyadan ve Türkiye'den uygulama örnekleri.
TOPLUMSAL CİNSİYET	2	0	2	2	S	3	Bu ders kapsamında toplumsal cinsiyetle ilgili kuramlar, temel kavramlar, toplumsal cinsiyet kalıp yargıları, önyargıları ve cinsiyet ayrımcılığı ve cinsiyet rollerinin sonuçları farklı açılardan değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

*Seçmeli Ders 1 dersinde I. Dönemde bulunan 3 seçmeli dersten 1' i seçilecektir.

Z = Zorunlu ders, M = Meslek dersi, S = Seçmeli ders

1. SINIF BAHAR YARIYILI (II. YARIYIL)

DERS ADI	Te	Uy	Kredi	D.Saati	Z/M/S	AKTS	DERS İÇERİKLERİ
TÜRK DİLİ II	2	0	2	2	Z	2	İBUZEM' de kayıtlı.
ATATÜRK İLKELERİ VE İNK. TARİHİ II	2	0	2	2	Z	2	İBUZEM' de kayıtlı.
YABANCI DİL II	2	0	2	2	Z	2	İBUZEM' de kayıtlı.
TÜRKİYE' NİN TOPLUMSAL YAPISI	3	0	3	3	Z	4	Türk toplumunun kültürel ve sosyal yapısının tarihçesi ve analizi. Türkiye'nin toplumsal yapısının gelişme özellikleri. Kırsal, kent ve gecekondu toplumları. Gelenekler ve görenekler, sosyal normlar ve değer yargıları. Ülke ekonomisinin tarihçesi. Türk ekonomik hayatının kurumsal esasları. Yaşama standartlarını etkileyen sosyal ve ekonomik etkenler.
SOSYAL SORUNLAR	3	0	3	3	Z	4	Sosyal sorunlara ilişkin temel kavramlar ve kuramsal yaklaşımlar, sosyo-ekonomik yapı ve sosyal sorunlar, sosyal sorunların dinamikleri, önlenmesi ve çözüm yolları, yoksulluk, engellilik, göç, işsizlik, suç, yaşlılık gibi sorun alanlarının incelenmesi.
SOSYAL PSİKOLOJİ II	3	0	3	3	Z	3	Sosyal Psikoloji dersinin genel amacı, insan davranışını anlamak adına sosyal psikoloji alanında yapılan araştırmaların öğrencilere aktarılmasını içermektedir. Bu ders Sosyal Psikolojinin ikinci yarısını oluşturmaktadır. Devam konuları olan sosyal biliş, grup yapısı, kimlik, kültür ve benlik gibi konuları hakkında bilgi sunmayı amaçlamaktadır.
RESMİ YAZIŞMA VE SUNUM BECERİLERİ	3	0	3	3	Z	3	Bu derste resmi yazışma kuralları, sunum öncesi bilimsel araştırmanın önemi ve sunum öncesi hazırlık bilgi ve becerilerini geliştirmesi amaçlanmaktadır.
SOSYAL HİZMETTE KORUMA VE BAKIM MODELLERİ	3	0	3	3	M	3	Ailenin yaşadığı problemleri sonucu aile içinde sosyal hizmet gereksinimi oluşan birey (çocuk, kadın, engelli, yaşlı vb.) için verilen bakım modelleri ve hizmetleri içerir. Evlat edinme, koruyucu aile, çocuk yuva ve yurtları, vs., huzurevi bakımı, kadın konukevleri, engelsiz yaşam merkezleri vb. gibi.
KİŞİLERARASI İLİŞKİLER	2	0	2	2	Z	3	Bu derste yakın ilişkiler alanının öğrencilere tanıtılması, kişilerarası ilişkilerin doğası ve iletişimin ilişkilerdeki rolünün ortaya konulması, kişiyi merkeze alarak diğer insanlarla ilişkilerinin algı, duygu, düşünce ve davranış düzeyinde kuramsal bilgilerle ele alınması amaçlanmaktadır.
SEÇMELİ DERS 2	2	0	2	2	S	3	**
TOPLAM	25	0	25	25		29	
KENTLEŞME SORUNLARI, GÖÇ VE SOSYAL HİZMET	2	0	2	2	S	3	Dünyada ve Türkiye'de kentlerin gelişimi, kentleşme ve göç ilişkisi. Kentleşme sorunları ve gecekondu. Kentleşme ve toplumsal ve kültürel değişim. Kentleşme ve kentsel sorunlara mikro, mezo, makro düzeyde sosyal hizmet müdahaleleri. Göçmenlik ve sığınmacılık süreci, göçmen ve sığınmacıların buldukları ülkelerde karşılaştıkları güçlükler ve psiko-sosyal sorunları, uluslararası belgelerde göçmen ve sığınmacılarla ilgili politikalar, göçmen ve sığınmacılarla sosyal hizmet.
AİLE VE ÇOCUKLARLA SOSYAL HİZMET	2	0	2	2	S	3	Değişen toplumda aile, aile politikaları program ve projeler. Aileler arası problemler, aile içi şiddet, eş ve çocuk istismarı, boşanma ve ayrılık, evden kaçma ve terk, ailede kayıp, bütüncül müdahaleler, tedavi ve rehabilitasyon. Çocukluk ve çocuğun tanımı, çocuklara yönelik sosyal hizmet uygulamaları.
ERGENLİK PSİKOLOJİSİ	2	0	2	2	S	3	Bu dersin amacı ergenlik döneminin gelişim özellikleri ve ergenlerin yaşadıkları sorunlar ile ilgili yeterlilikleri kazandırmaktır.

****Seçmeli Ders 2 dersinde II. Dönemde bulunan 3 seçmeli dersten 1' i seçilecektir.**

Z = Zorunlu ders, M = Meslek dersi, S = Seçmeli ders

2. SINIF GÜZ YARIYILI (III. YARIYIL)

DERS ADI	Te	Uy	Kredi	D.Saa ti	Z/M/S	AKTS	DERS İÇERİKLERİ
İNSAN DAVRANIŞLARI VE SOSYAL ÇEVRE I	3	0	3	3	M	3	Bu dersin temel amacı, sosyal sistemler içinde var olan insan davranışı ve gelişimini belli başlı sosyal bilim kuramları aracılığı ile incelemektir. İnsan Davranışı ve Sosyal Çevre I dersinin devamı olarak, genç yetişkinlik döneminden başlayarak, yaşlılık dönemine ve ölüme kadar olan yaşam döngüsü yukarıdaki kuramsal temelde ele alınmaktadır.
SOSYAL HİZMET MÜDAHALE VE YAKLAŞIMLARI	4	0	4	4	M	4	Sosyal hizmetin genelci anlayış doğrultusunda kuramsal temelleri ve uygulama esasları. Bir disiplin ve meslek olarak sosyal hizmetin temel özellikleri. Genelci sosyal hizmet uygulamasının bilgi temeli, eklettik bilgi temeli, sosyal hizmet kuramlarının analizi; genelci sosyal hizmet uygulamasının birey, grup ve topluma yönelik müdahale düzeyleri (mikro, mezzo, makro müdahale). Sosyal hizmetin işlev ve rolleri, değişimi gerçekleştirmede genelci yaklaşım. Değerler, kültürel yetkinlik, güç ve güçlendirme kavramları.
İNSAN HAKLARI	3	0	3	3	M	3	Tarihsel gelişimi içinde hak ve sosyal adalet kavramları, insan haklarıyla ilgili bildirme ve sözleşmeler, sosyal hizmet ve insan hakları, sosyal adalet, demokrasi ve insan hakları kültürünün oluşturulmasında sosyal hizmetlerin rolü ve işlevleri, ikilemler ve karşılaşılan sorunlar, vaka tartışmaları.
ÇOCUK VE ERGENDE DUYGUSAL VE DAVRANIŞSAL SORUNLAR	2	0	2	2	M	2	Bu dersin amacı çocuk ve ergen psikopatolojileri üzerine geliştirilen temel teori ve yaklaşımları sunmaktır. Öğrencilerin, çocukluk ve ergenlik süreçlerinde sık karşılaşılan problemler hakkında temel düzeyde bilgi sahibi olmaları hedeflenmektedir
STAJ I	0	0	0	0	M	4	Saha uygulaması.
SEÇMELİ DERS 3	3	0	3	3	S	3	***
SEÇMELİ DERS 3	3	0	3	3	S	3	***
SEÇMELİ DERS 3	3	0	3	3	S	3	***
SEÇMELİ DERS 3	3	0	3	3	S	3	***
TOPLAM	24	0	24	24		28	
YEREL YÖNETİMLER VE SOSYAL HİZMET	3	0	3	3	S	3	Mahalli idarelerin tarihçesi, Türkiye'nin genel idari yapısı, Türkiye'de yerinden yönetim kuruluşları, İl Özel İdareleri, köyler, belediye, büyükşehir belediyesi, bucak yönetimi. Yerel yönetimlerin sosyal refahın gelişmesindeki rol ve yükümlülükleri; Türkiye'de yerel yönetimlerin sosyal hizmetlere ilişkin sorumlulukları
ADLİ SOSYAL HİZMET ve SUÇLULUK	3	0	3	3	S	3	Adli Sistem içinde Aile Mahkemeleri ve Çocuk Mahkemeleri başta olmak üzere diğer mahkemelerinin yapılarının öğretilmesi. Sistem içinde uygulanan sosyal hizmet çalışmalarının anlatılması. 5395 (Çocuk Koruma Kanunu), 2828 (Sosyal Hizmetler Kanunu) ve 6284 (Ailenin korunması ve kadına karşı şiddetin önlenmesinde dair kanun) sayılı kanunların sosyal hizmet uygulamaları. Suçun tanımı ve suç davranışı, Bütüncül sosyal hizmet yaklaşımı içinde çocuk, kadın ve yetişkin suçluluğuna müdahale. Çocuk genç, kadın ve yetişkin suçlularla önleyici ve rehabilite edici sosyal hizmet modelleri.
ÇATIŞMA VE STRES YÖNETİMİ	3	0	3	3	S	3	Bu derste, psikolojik uyum, stres ve baş etme üzerinde durulmaktadır. Stres ve uyumun doğası, organizma üzerindeki etkileri, bu süreçte etkili olan diğer değişkenler, temel düzeydeki ve alternatif baş etme yöntemleri ele alınmaktadır. Dersin amacı, öğrencilere stres, uyum ve baş etme ile ilgili temel düzeyde farkındalık kazandırmak amaçlanmaktadır.
ÇOCUK İHMAL VE İSTISMARI	3	0	3	3	S	3	Bu ders ile öğrencilerin çocukluk döneminde karşılaşılabilen çocuk istismarı ve ihmalinin tanımı, fiziksel, duygusal ve cinsel istismar nedenleri, erişkinlikteki ve ilişki niteliği üzerindeki etkileri, istismarı önleme yöntemleri, çocuk hakları, yasal yaptırımlar, çocuk ve yetişkin istismarı ilişkisi konuları ile ilgili bilgilerin verilmesi.
SANAT VE SOSYAL HİZMET	3	0	3	3	S	3	Sanat ve sanat kollarına kavramsal bakış, sanatın insan yaşamındaki rolü ve önemi, sanatın sosyal hizmet uygulamalarında yeri ve önemi, sosyal hizmet uygulamalarında geliştirici, değiştirici ve tedavi edici çalışmalarda sanatın önemi, sanatla sosyal müdahalesinin çerçevesi.
YAŞLILIK VE SOSYAL HİZMET	3	0	3	3	S	3	Yaşlı tanımı. Yaşlının toplum içindeki yeri ve toplumda yaşlılara yönelik tutumlar. Yaşlıların karşılaştıkları toplumsal-ruhsal sorunlar, gereksinimleri ve beklentileri. Yaşlılara yönelik hizmet modelleri ve sosyal hizmet uygulamaları.

***Seçmeli Ders 3 dersinde III. Dönemde bulunan 6 seçmeli dersten 4 ü seçilecektir.

Z = Zorunlu ders, M = Meslek dersi, S = Seçmeli ders

2. SINIF BAHAR YARIYILI (IV. YARIYIL)

DERS ADI	Te	U	Kre	D.Saa	Z/M/S	AKTS	DERS İÇERİKLERİ
İNSAN DAVRANIŞLARI VE SOSYAL ÇEVRE II	3	0	3	3	M	3	Bu dersin temel amacı, sosyal sistemler içinde var olan insan davranışı ve gelişimini belli başlı sosyal bilim kuramları aracılığı ile incelemektir. İnsan Davranışı ve Sosyal Çevre I dersinin devamı olarak, genç yetişkinlik döneminden başlayarak, yaşlılık dönemine ve ölüme kadar olan yaşam döngüsü yukarıdaki kuramsal temelde ele alınmaktadır. Kimi sorunların insan davranışları ile ilişkisi incelenmesi amaçlanmaktadır.
SOSYAL HİZMET MEVZUATI	2	0	2	2	M	2	Sosyal refahın ulusal ve uluslararası hukuksal kaynakları. Gerek sosyal refah hizmetlerini gerekse sosyal hizmet uygulamasını ilgilendiren ulusal ve uluslararası düzenlemelerin gözden geçirilmesi. Kanun ve yönetmelikler.
SOSYAL HİZMET YÖNETİMİ	3	0	3	3	M	4	Örgüt ve yönetim kavram ve kuramları, sosyal hizmet kuruluşlarının temel özellikleri ve tipleri, sosyal hizmet kuruluşlarında yönetim ilkeleri ve boyutları, örgütte çatışma ve değişim, sosyal hizmet alanlarında proje tasarımı ve yönetimi, çağdaş yönetim kavramlarının sosyal hizmet yönetimine uyarlanması.
SOSYAL HİZMET TARİHÇESİ	2	0	2	2	M	2	Bilim ve meslek olarak Sosyal Hizmet disiplinin dünyadaki ve ülkemizdeki tarihsel gelişim süreci. Dünyadaki gelişmelerin etkisi kapsamında Rönesans, reform, Sanayi devrimi vb. gibi. Modern sosyal hizmetlerin oluşumu ve gelişimi. Günümüzdeki sosyal hizmetlerin değerlendirilmesi.
MESLEKİ SORUMLULUK VE ETİK	3	0	3	3	M	3	Sosyal hizmet uygulamasında etiğin anlamı, müracaatçı, toplum ve kurum düzeyinde etiğin içeriği, etik ikilemler ve çözüm yolları, sosyal hizmette değer tartışmaları. Sosyal hizmet etiğinin insan hak ve özgürlükleri ölçüsünde yürürlükte olan yasalara ve geleneksel ahlak anlayışına uygun bir şekilde yerine getirilmesi yükümlülüğü.
GÖRÜŞME İLKE VE TEKNİKLERİ	3	0	3	3	M	3	Bu ders kapsamında görüşmenin temel özellikleri ve kavramları anlatılarak gözlem ve görüşme teknikleri ve türleri tanıtılacak ve öğrencilerin farklı özellik taşıyan kişiler ve gruplarda görüşme yapabilmesi için gereken beceri ve teknikleri öğrenmesi sağlanacaktır.
STAJ II	0	0	0	0	M	4	Saha uygulaması.
SEÇMELİ DERS 4	2	0	2	2	S	3	****
SEÇMELİ DERS 4	2	0	2	2	S	3	****
SEÇMELİ DERS 4	2	0	2	2	S	3	****
SEÇMELİ DERS 4	2	0	2	2	S	3	****
TOPLAM	24	0	24	24		33	
TIBBİ VE PSİKIYATRİK SOSYAL HİZMET	2	0	3	2	S	3	Tıbbi sosyal hizmetin tanımı, tarihçesi ve yasal çerçeve. Hastalar ve hasta hakları; hastaların karşılaştığı sorunlar, hastalıkların psiko-sosyal boyutu. Hastane ve toplum ortamlarında tıbbi sosyal hizmet uygulamaları. Hastalara ve ailelerine yönelik sosyal hizmet müdahalesi.
OKUL SOSYAL HİZMETİ	2	0	3	2	S	3	Dersin temel amacı, öğrencilerin okul sosyal hizmetinin tarihçesi, kapsamı, bu alanda karşılaşılabilecekleri sosyal sorunların neden ve sonuçları ile çözüm yolları hakkında bilgi sahibi olmalarıdır. Bu derste öğrencilerin National Association of School Social Work' un okul sosyal hizmet uzmanları için belirlediği standartları ve bu konudaki mevzuatı öğrenmeleri de amaçlanmaktadır.
ÇOCUK HAKLARI	2	0	3	2	S	3	Çocuk hukukunun ana konuları incelenerek, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme hükümlerinin Türkiye'deki durum yönünden irdelenmesi.
SOSYAL KALKINMA VE SOSYAL HİZMET	2	0	3	2	S	3	Sosyal kalkınma, kırsal ve kentsel kalkınma temel tanımlar, kalkınma yaklaşımları ve modelleri gelişme ekonomisi ve sosyal politika açısından sosyal kalkınmanın kavramsal boyutları, sosyal hizmette bütüncül yaklaşım açısından sosyal kalkınma konusuna bakış, ekonomik ve sosyal kalkınmaya bütüncül yaklaşım, Türkiye'de sosyal kalkınma çalışmaları; kalkınma planlarında sosyal kalkınma. Türkiye'de sosyal kalkınma uygulamalarının değerlendirilmesi, sosyal hizmet açısından sosyal kalkınma yaklaşımı, kalkınma modelleri, planları, programları ve projeleri. Sosyal devlet ve sosyal refah kavramları.
KRİZE MÜDAHALE	2	0	3	2	S	3	Bu ders ile karşılaşılabilecek olan kriz durumlarına ilişkin psikolojik travma kavramı ve tarihsel süreç, farklı travmatik yaşantıları, travmaya yanıtları, bu yanıtların belirleyicilerini, gelişimlerini, klinik özellikleri ve seyrini tanımak, değerlendirmek ve başetme becerilerini geliştirmek, kriz durumlarının insan psikolojisi üzerine etkilerini ve müdahale yaklaşımlarının esaslarını incelemek amaçlanmaktadır.
ALKOL VE MADDE BAĞIMLILIĞI	2	0	3	2	S	3	Bağımlılık konusunda gereken bilgi ve donanımın sağlanması, bağımlılığın makro ve mikro bağlamda bileşenlerinin ele alınarak tartışılması, bağımlılara karşı yürütülecek hizmetlerin gerçekleştirilmesi konusunda gerekli bilgi ve becerilerin kazandırılması amaçlanmaktadır.

****Seçmeli Ders 4 dersinde IV. Dönemde bulunan 6 seçmeli dersten 4 ü seçilecektir

.Z = Zorunlu ders, M = Meslek dersi, S = Seçmeli ders